

Symposium Balcanicum VI: Katedra Antropologie, Filozofická fakulta, Západočeská univerzita v Plzni, 13. 10. 2016 Zpráva z konference

Lenka Bednářová

Katedra antropologie v Plzni přivítala dne 13. října 2016 již po šesté ve svých prostorech příznivce Balkánu a terénních výzkumů, a to v rámci interdisciplinárního semináře *Symposium Balcanicum*. Účastníci měli možnost věnovat se příspěvkům z různých disciplín, jež spojuje tato oblast jihovýchodní Evropy. Celý den byl rozdělen do čtyř tematických bloků, v nichž se vystřídali odborníci a nadšenci se zájmem představit i diskutovat různorodá témata z balkánského prostoru.

Zahajovací řeč pronesla organizátorka celé akce Lenka Jakoubková Budilová, která na katedře antropologie, FF ZČU dlouhodobě působí a diskuzemi k jednotlivým příspěvkům účastníky provedl Marek Jakoubek (FF ZČU, FF UK). První blok nesl název *Vědění o Balkáně: diskurzy, témata, literatura* a představily se v něm hned tři příspěvky. Helena Bočková (FF MU) se jako první s účastníky zamyslela nad problematikou kulturního dědictví na území Balkánu a představou tohoto prostoru jako pomyslného etnografického muzea Evropy. Lenka Jakoubková Budilová představila ve svém příspěvku vývoj a proměny poznávání Balkánu z hlediska antropologicky orientovaných výzkumů. Třetí příspěvek tentokrát Ivany Srbkové (Národní knihovna ČR — Slovenská knihovna) poskytl posluchačům pohled do dění na portálu iLiteratura.cz, a to samozřejmě zejména v oblasti bulharské literatury.

Po krátké přestávce následoval blok věnovaný Balkánu z hlediska setkávání kultur a nesl trefný název *Balkán jako evropský „melting pot“*. *Jeden z pravidelných účastníků sympozia Miroslav Kouba (FF UPa) se v tomto bloku podělil s účastníky o příspěvek na téma „Od otroctví k soužití: terminologická tápání v reflexi osmanské minulosti jihoslovanských národů“*, v němž se mimo jiné zamyslel nad otázkou vnímání vývoje bulharského nacionalismu. V rámci diskuze tak došlo i k porovnání českého a balkánského vnímání pro nás národního obrození — pro obyvatele Balkánu pak volně přeloženo jakési národní renesance. Historický exkurz do oblasti neortodoxního řádu Bektášija, který je považován za součást tzv. mystického islámu, uvedla pro účastníky sympozia ve svém vstupu Kateřina Vytejšková (FF UK).

Třetímu bloku dominovalo téma terénního výzkumu, a to hned ze dvou opačných úhlů. Marek Jakoubek se na základě svého dlouhodobého výzkumu bulharského Vojvodova a vojvodovských Čechů s účastníky podělil o otázku, které se možná v rámci terénních výzkumů záměrně vyhýbáme — co se stane, když výzkumník přežije

své informátory. Tereza Lančová a Kiril Christov (FF UK) představili svůj začínající výzkum v bulharské obci Gorna Orjachovica. Toto město si začínající badatelé zvolili zcela záměrně, jelikož se zde nachází stále funkční cukrovar, kolem něhož byla ve 30. letech 20. století vybudována i česká dělnická kolonie. Setkání zakončil dokumentárním filmem *Motyky a Skype* Lukáš Hanus (FF ZČU), který své diváky uvedl do prostoru české krajanské vesnice Gerník a poukázal na proměnu komunity v současnosti.

Dle slov Lenky Jakoubkové Budilové se „*Symposium Balcanicum* vždy snažilo vytvářet platformu pro setkávání výzkumníků v různých fázích profesionálního rozvoje, která jim nabídne možnost diskuse nad probíhajícím terénním výzkumem“. Právě díky tomu se účastníkům již šestého ročníku otevřel přátelský prostor pro interdisciplinární diskuzi nad současnými i historickými problematikami, které jsou spojeny s balkánským územím. Vzhledem k rozvíjejícím se příspěvkům i diskuzím se jedná o oblast, která skýtá zájemcům z různých vědních disciplín mnoho možností. A právě ty budou do-
zajista i nadále vyvolávat podnětné diskuze mezi českými i zahraničními badateli.